

Dosarul nr. 3ra-1294/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Olesea Țurcan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Angela Bostan, Veronica Negru, Anatol Pahopol)

ÎNCHEIERE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, reprezentată de Tatiana Jubea, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva hotărârii din 16 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni,

constată:

La 27 august 2018, Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni (în continuare BC „Moldindconbank” SA), reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, în perioada 19 martie 2018 – 20 martie 2018 inspectorul principal al Direcției control fiscal nr. 1 al Direcției generale administrare contribuabili mari a Serviciului Fiscal de Stat (DGACN a SFS), Andrian Ganea a efectuat controlul la față locului prin metoda verificării tematice privind respectarea legislației fiscale de către BC „Moldindconbank” SA.

Prin Actul de control nr. 1-788812 din 20 martie 2018 a constatat că, BC „Moldindconbank” SA a încălcat prevederile art. 197 alin. (3) din Codul fiscal, prin informarea tardivă a Serviciului Fiscal de Stat privind înscrierea în contul bancar al SRL „W.O. Agrosem” a mijloacelor bănești în mărime de 200 000 de lei.

Concluzia inspectorului este eronată, deoarece banca a respectat art. 197 alin. (2¹) din Cod fiscal, iar procedura de control s-a desfășurat cu încălcarea prevederilor Codului fiscal.

Autoritatea fiscală nu a înregistrat delegația de control în Registrul de stat al controalelor, fapt rezultat din informația publicată pe site-ul oficial

„controale.gov.md”, drept dovadă a neexecutării de către autoritatea fiscală a prevederilor legii servesc extrasele de pe pagina Registrului de stat al controalelor.

Reieșind din faptul că informația relevantă controlului nu a fost inclusă în Registrul de stat al controalelor la 20 martie 2018, inspectorul Serviciului Fiscal de Stat nu avea dreptul să înceapă controlul.

Contrar prescripțiilor legale descrise la 25 martie 2018, nota de motivare și actul de control inopinat nu au fost incluse în Registrul de stat al controalelor.

Controlul fiscal inopinat, la față locului, efectuat la 20 martie 2018 de către Serviciului Fiscal de Stat la sediul băncii cu încălcarea condițiilor de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor, contravine Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și încalcă prevederile art. 216 din Codul fiscal.

Mai mult ca atât, controlul fiscal s-a finalizat cu o concluzie eronată privind încălcarea de către bancă a legislației fiscale. Or, la 17 octombrie 2017, ora 10.23. Serviciul Fiscal de Stat Vulcănești a expediat Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului SRL „W.O. Agrosem”, la 17 octombrie 2017, ora 10.32, filiala Vulcănești a BC „Moldindconbank” SA a suspendat operațiunile în conturile bancare ale SRL „W.O. Agrosem” (contribuabil) și a comunicat disponibilul în cont.

Conform Registrului documentelor de suspendare a operațiunilor, în contul contribuabilului au fost înregistrate încă 6 documente executorii privind sechestrarea sumelor în cont.

La 16 noiembrie 2017, în contul contribuabilului a fost înscrisă suma de 200 000 de lei, iar la 17 noiembrie 2017, acționând conform art. 197 (2¹) din Codul fiscal, prin comunicatul-informativ nr. 1214 din 17 noiembrie 2017, banca a informat executorul judecătoresc Nadejda Condrea despre disponibilul în cont, anexând Registrul documentelor de suspendare, conținând lista executorilor, care dispun de dreptul de încasare incontestabilă a sumelor din cont, inclusiv și Serviciul Fiscal de Stat.

Conform încheierii executorului judecătoresc nr. 01 1-166r/18 din 19 martie 2018, suma de 182 869,10 lei din cei 200 000 de lei din contul contribuabilului a fost distribuită în beneficiul statului, întru stingerea datoriilor față de bugetul de stat.

Dispoziția Serviciul Fiscal de Stat din 17 octombrie 2016 de suspendare a fost executată de Bancă în aceeași zi (în termen de 9 minute), iar acțiunile conform art. 216 din Codul fiscal și art. 92 alin. (3) din Codul de executare ale lucrătorului Băncii au dus la transferul sumei parvenite în contul contribuabilului întru achitarea datoriilor față de buget în modul descris supra.

Rezultatele controlului fiscal efectuat la 19 martie 2018 – 20 martie 2018, cu încălcarea legislației sunt nule, iar în mod subsecvent Actul de control nr. 1-788812 din 20 martie 2018 este lovit de efectul nulității.

Prin aplicarea art. 31 alin. (1) din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012, rezultatele controlului efectuat la 20 martie 2018 sunt lovite de nulitate și nu pot servi drept temei pentru aplicarea sancțiunii.

Cu titlu subsecvent este lovită de nulitate și Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 97 din 18 aprilie 2018, precum și sancțiunile aplicate în temeiul acesteia.

La 18 mai 2018, în temeiul art. 267 și 268 din Codul fiscal a contestat Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 97 din 18 aprilie 2018, care în esență constituie cerere prealabilă.

Prin Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 203 din 21 iunie 2018, a fost respinsă contestația drept neîntemeiată.

BC „Moldindconbank” SA, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea a solicitat instanței de judecată recunoașterea nulității rezultatelor controlului fiscal inopinat din 19 martie 2018 – 20 martie 2018, descrise în Actul de control nr. 1-788812 din 20 martie 2018; anularea Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 97 din 18 aprilie 2018 cu recunoașterea nulității sancțiunilor aplicate în temeiul rezultatelor controlului din 20 martie 2018; obligarea Serviciului Fiscal de Stat să restituie BC „Moldindconbank” SA suma de 92 000 de lei, achitată cu titlu de amendă în baza Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 97 din 18 aprilie 2018.

Prin hotărârea din 16 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins acțiunea depusă de BC „Moldindconbank” SA ca neîntemeiată (f.d. 81, 86-91).

Prin decizia din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de BC „Moldindconbank” SA și s-a menținut hotărârea din 16 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 133, 134-145).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, în temeiul art. 259 alin. (5) din Codul fiscal, instituția financiară urma să informeze imediat Serviciul Fiscal de Stat despre înscrierea mijloacelor bănești în contul contribuabilului SRL „W.O. Agrosem”.

Operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului SRL „W.O. Agrosem” au fost suspendate prin Dispoziția Inspectoratului Fiscal de Stat pe UTA Găgăuzia, DAF Vulcănești din 17 octombrie 2016, care a fost recepționată în aceeași zi de către BC „Moldindconbank” SA (f.d. 11-12).

Însă, BC „Moldindconbank” SA a informat Serviciul Fiscal de Stat abia la 16 februarie 2018 despre faptul că în data de 16 noiembrie 2017 la contul bancar al SRL „W.O. Agrosem” au intrat mijloace bănești în sumă de 200 000 de lei.

Astfel, Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 97 din 18 aprilie 2018 a fost emisă cu titlu de sancțiune pentru informarea tardivă de către BC „Moldindconbank” SA a Serviciului Fiscal de Stat privind înscrierea în contul bancar al SRL „W.O. Agrosem” a mijloacelor bănești

La 29 august 2019, BC „Moldindconbank” SA, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 150-155).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume art. 216 alin. (9) din Codul fiscal și Legea nr. 131 din 08 iunie 2012, deoarece cadrul legal care ține de legalitatea efectuării controlului fiscal la fața locului este reglementat de art. 216 alin. (9) și (12) din Cod fiscal, care face trimitere la norme speciale din Legea nr. 131 din 08 iunie 2012.

Din coroborarea art. 8, 9 alin. (7) și 21 alin. (1) din Legea nr. 131 din 08 iunie 2012, în cadrul controlului fiscal Serviciul Fiscal de Stat nu avea dreptul să înceapă control fără a efectua înscrierile respective în Registrul de stat; avea obligația să includă în Registrul la momentul controlului delegația de control și altă informație relevantă și era obligat să includă informația respectivă la momentul încheierii

controlului, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data emiterii.

Subsecvent determinării eronate a raporturilor litigioase, instanța de apel a aplicat norme juridice străine cazului dedus judecății. Astfel, concluziile Curții de Apel Chișinău se întemeiază pe art. 197, 229 și 259 din Codul fiscal, care reglementează procedura de suspendare a conturilor și încasarea incontestabilă a datoriilor în buget.

Însă, prin acțiunea depusă BC „Moldindconbank” SA a obiectat asupra încălcărilor de procedură admise de autoritatea fiscală în cadrul efectuării controlului inopinat.

Prin urmare, instanța de apel a aplicat prevederile art. 197, 229 și 259 din Codul fiscal, deși acestea nu trebuiau să fie aplicate.

Instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 216 alin. (9) și (12) din Codul fiscal și art. 8, 9 alin. (7) și 21 alin. (1) din Legea nr. 131 din 08 iunie 2012, deoarece a exclus ipoteze concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă normele date și a calificat drept conforme acțiunile intimatului, care de fapt încalcă obligațiile stabilite de lege.

La fel, instanța de apel a indicat în mod eronat în textul deciziei precum că reprezentantul BC „Moldindconbank” SA nu s-a prezentat în ședința de judecată, menționând greșit că apelul a fost examinat în absența apelantului. În realitate examinarea cauzei în ordine de apel a avut loc de la dezbatere până la replici cu participarea reprezentantului BC „Moldindconbank” SA.

BC „Moldindconbank” SA, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea a solicitat Curții Supreme de Justiție casarea deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 16 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu adoptarea unei decizii noi, prin care să fie admisă acțiunea.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Potrivit articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform avizului de recepție a corespondenței DS2035553594AS, decizia din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului BC „Moldindconbank” SA la 17 iulie 2019 (f.d. 148).

În atare circumstanțe, completul de admisibilitate consideră că, recurentul BC „Moldindconbank” SA, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea a respectat termenul prevăzut de articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, deoarece recursul motivat a fost depus la 08 august 2019 (f.d. 150).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de BC „Moldindconbank” SA, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul BC „Moldindconbank” SA cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de BC „Moldindconbank” SA, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea.

Conform articolelor 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ și articolelor 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, reprezentată în bază de procură de Tatiana Jubea se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan